

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden
Regionala utvecklingsnämnden
För kännedom: Regionfullmäktige

Kunskap om meddelarfrihet och upplevelse av tystnadskultur

I en uppföljande enkätundersökning har revisorerna undersökt regionanställdas kunskap om sin meddelarfrihet och deras upplevelser av tystnadskultur. Med tystnadskultur menar vi att medarbetare inte vågar säga vad de tycker och tänker av rädsla för negativa konsekvenser. Enkätundersökningen genomfördes under hösten 2024 och besvarades av cirka 1000 anställda i regionen.

Positivt var att enkätundersökningen visar att majoriteten av medarbetarna känner till sin meddelarfrihet och inte upplever en tystnadskultur på sin arbetsplats. Samtidigt visar enkätundersökningen också att:

- 36 procent av medarbetarna inte känner till vad deras meddelarfrihet innebär. Inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen är kännedomen om meddelandefriheten lägst. Inom regionala utvecklingsförvaltningen känner medarbetare i hög grad till sin meddelandefrihet. En jämförelse med undersökningen från år 2020 visar inte på någon förändring.
- 11 procent upplever att det finns en tystnadskultur och ytterligare 34 procent upplever att det till viss del finns en tystnadskultur på sin arbetsplats. I regionförvaltningen var det lägst andel som upplevde att det finns eller till viss del finns en tystnadskultur på arbetsplatsen. Upplevelsen av tystnadskultur var störst bland medarbetarna i regionala utvecklingsförvaltningen.

Med anledningen av resultatet i undersökningen bedömer vi att det fortsatt finns risk att medarbetare inte känner en trygghet att framföra kritiska synpunkter av rädsla för negativa konsekvenser. Exempelvis risken att missförhållanden eller mindre allvarliga brister inte tas om hand. I en offentlig verksamhet där öppenhet och transparens är grundläggande värden är det viktigt att medarbetare vågar säga vad de tycker och tänker utan att vara rädda för negativa konsekvenser. Meddelarfriheten är en viktig del av demokratin då den skyddar anställda som vill rapportera om missförhållanden eller oegentligheter. Kunskap om denna rättighet är avgörande för att den ska kunna utnyttjas effektivt.

Revisorerna lämnar följande frågor till styrelsen och nämnderna:

- Vilken analys gör styrelsen och nämnderna av enkätens resultat?
- Kommer styrelsen och nämnderna att vidta några åtgärder med anledning av enkätens resultat?

Revisorerna har enhälligt ställt sig bakom dessa bedömningar och slutsatser. Revisorerna lämnar denna skrivelse och underliggande rapport (nr 4/2024) till regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden för yttrande. Yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder ska lämnas till revisionskontoret senast den 16 april 2025.

För regionens revisorer

Edward Riedl
Ordförande

Bert Öhlund
Vice ordförande